

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_CJ_PTR_07

Učební materiál

Sada: Čtenářská gramotnost

Téma: Moderní umělecké směry

Autor: Mgr. Marie Petrová

Předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: kvarta - NG

Využití: Učební materiál pro opakování a procvičení.

Anotace: Materiál opakuje učivo o moderních uměleckých směrech v literatuře, ale i ve výtvarném umění. Na základě práce s textem se studenti učí vyhledávat prvky jednotlivých směrů a lépe je tak pochopit.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Moderní umělecké směry – symbolismus, impresionismus, naturalismus a dekadence

1) Na základě popisků urči, o jaký umělecký směr se jedná:

Tento směr znamená „úpadek“. Odmítá lpění na tradicích, v umění zachycuje pocit únavy ze „staré kultury“. Častá jsou tabuizovaná témata, hledají krásu v ošklivých věcech. Za praotce je považován Ch. Baudelaire, u nás např. K. Hlaváček. _____

Název tohoto směru je odvozen od řeckého slova, které v překladu znamená znak. Jeho základem je pojmenovávat skutečnost nepřímou – tzn. podle náznaků, metafor nebo symbolů. Klade důraz na melodii veršů, tím ji sblíží s hudbou. Básníci často používají volný verš. _____

Vyjadřuje okamžitý dojem, pocit či náladu. Ve výtvarném umění neklade důraz na detaily, zřetelné jsou krátké tahy štětcem. Častým motivem je krajina, přírodní scenérie. K českým představitelům tohoto směru patřil A. Sova či Otokar Březina. _____

Zobrazuje nezkreslenou realitu, hlavními představiteli byl E. Zola či G. De Maupassant. Častým tématem je lidská bída, smrt a stáří. Na rozdíl od realismu zachycuje výjimečné postavy „nejbídňější z bídňých.“

_____.

2) O jaký umělecký směr se jedná? Jaký pocit v tobě vyvolává? Jak bys obraz nazval/a?

obr.1

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3) Přečti si následující báseň:

*Hrál kdosi na hoboje, a hrál již kolik dní,
hrál vždycky na večer touž píseň mollovou
a ani nerozžal si oheň pobřežní,
neb všechny ohně, prý, tu zhasnou, uplovou.*

*Hrál dlouze na hoboje, v tmách na pobřeží, v tmách,
na plochem pobřeží, kde nikdo nepřistál:
hrál pro svou Lhostejnost, či hrál spíš pro svůj Strach?
byl tichý Pastevec, či vyděděný Král?*

*Hrál smutně na hoboje. Vzduch zhluboka se chvěl
pod písni váhavou a jemnou, mollovou...
A od vod teskně zpět mu hoboje vlhkem zněl:
jsou ohně marny, jsou, vždy zhasnou, uplovou*

Karel Hlaváček

a/ Vymysli básni název. Napiš ho na řádek nad prvním veršem.

b/ Napiš tři pocity, které se váží k básni. _____

c/ Obsahuje báseň nějaké symboly? Čeho? _____

d/ Kdo může být tajemný kdosi? _____

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4) Přečti si následující báseň. Červeně podtrhni slova či spojení, která v tobě vyvolají silný pocit (kladný, či záporný).

Staré domy

*Mám přítmi domů starobylých rád
plíseň páchnoucí vždy z jejich klína,
jich schody prošlapané, sklepů chlad,
z nichž vane vůně zavlhlá a líná.*

*Vybledlé tapety, jichž květů řad
se na zdích komnat v sešlé věnce spíná,
zřím v přítmi domů starobylých rád
i v plísni páchnoucí vždy z jejich klína.*

*V nich hledám stopy dávno mrtvých vnad,
kdy lidé jiní, doba byla jiná,
a mrtvých bytostí dech častokrát já tuším z přítmi starých domů vlát
i z plísně páchnoucí vždy z jejich klína.*

Jiří Karásek ze Lvovic

5) V čem je dekadentní báseň Staré domy? Vzpomínáš si na další básně, které hledaly krásu v něčem ošklivém?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6) Nakresli několik symbolů pro svého spolužáka. Umí je uhodnout? (Kresli pouze slušné tvary!!!!)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použitá literatura:

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Čítanka příručka učitele: pro základní školy a víceletá gymnázia 9*. 2007. vyd. Plzeň: Fraus, 2007. ISBN 978-80-7238-540-9.

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Čítanka 9: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. 2006. vyd. Plzeň: Fraus, 2006. ISBN 80-7238-539-9.

obr.1 <http://www.claude-monet.com/images/paintings/impression-sunrise.jpg>